

Alue- ja rakennepolitiikan ajankohtaista

kesä 2023

Johanna Osenius

Uudenmaan MYR 16.6.2023

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Millä välineillä toteutetaan alue- ja rakennepolitiikkaa (oikeusperusta SEUT 175 artiklan 3 kohta)

Perussopimuksen mukaiset pysyvät instrumentit (MFF-rahoitus 2021 – 2027)

- Koheesiorahasto
- Euroopan aluekehitysrahasto
- Euroopan sosiaalirahasto

Hylätyt ehdotukset

ECBM (2018) – uusi ehdotus vireillä
akenneudistusten tukiohjelma (2018) – vedetty pois

Muut välineet ja rahastot

- Teknisen tuen väline (2021 - 2027)
- Brexit-mukautusvaraus (2021 - 2023)
- Elpymis- ja palautumistukiväline (2021 - 2026)
- Ehdollisuusasetus, RoL (2020 - toistaiseksi)
- Solidaarisuusrahasto (2002 - toistaiseksi)
- Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto JTM-pilari I (2021 - 2027)
- InvestEU-ohjelman oikeudenmukaisen siirtymän järjestely (JTM-pilari II) (2021 - 2027)
- Julkisen sektorin lainaväline (JTM-pilari III) (2021 - 2027)
- EAYY-yhtymä (2014 - toistaiseksi)

Näkökulmia tulevaan EU:n alue- ja rakennepolitiikkaan 1

- Koheesiopolitiikka on **pitkäjänteistä politiikkaa**, joka pystyy vastaamaan myös aikamme isoihin kysymyksiin, kuten vihreän kasvun ja digitalisaation tukemiseen
- Koheesiopolitiikan varojen käyttö kriisitilanteissa voi olla osittain perusteltua, kun samalla kohdennetaan **pääosa resursseista talouden rakenteiden uudistamiseen**. Pitemmän aikavälin uudistuksilla luodaan valmiuksia alueille vastata kriiseihin ja ennakoimattomiin haasteisiin.
- Ohjelmat mahdollistavat nykyisellään riittävän toimenpidevalikon, **ohjelmatyötä ei tulisi kuormittaa uusilla aloitteilla**
- Mahdollisten uusien aloitteiden toteutettavuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota; **säännöstön vakaus ja jatkuvuus** ovat ydinpitkäjänteiselle kehittämistyölle.

Näkökulmia tulevaan EU:n alue- ja rakennepolitiikkaan 2

- **EU-rahoitusosuuksia ei pitäisi korottaa**, koska se vähentää ohjelmien kokonaisrahoitusta ja heikentää toimijoiden omistajuutta.
- **Unionin budjetin suojaaminen** on keskeistä, jotta veromaksajien varat ohjautuvat hyväksytyihin käyttötarkoituksiin. Tämä edellyttää vahvaa **oikeusvaltioperiaatetta** ja sen rikkomista ehkäisevää mekanismia.
- Koheesiopolitiikassa tulee säilyttää **aluelähtöisyys ja moitteettoman varainhoidon periaate**. RRF:n toimeenpanomallin kopioiminen herättää huolta.
- Riittävien kokonaisresurssien varmistaminen **koko maan kehittämiseksi** on keskeinen lähtökohta
- Erityinen kysymys on pohjoisten **harvaan asuttujen alueiden** erityisrahoituksen ja sen tason turvaaminen (ns. NSPA-erityisrahoitus).
- Venäjän hyökkäyssodan ja itärajan Interreg-yhteistyöohjelmien päättymisen vuoksi **Itä- ja Kaakkois-Suomen heikentynyt houkuttelevuus** investointikohteena tulee myös huomioida.

Muuta ajankohtaista

- Komissaarin vierailu ja yhteinen sidosryhmätilaisuus tulevaisuuden alue- ja rakennepolitiikasta 21.9.2023
- MMF/välitarkastelu/suvereniteettiväline tiedonanto 20.6.2023
→vaikutukset alue- ja rakennepolitiikkaan?
- Paljon kehittämistä rahaa liikkeellä (2/2023 jaettiin lähes 700 miljoonaa euroa)
- 40% vuoden 2023 EAKR- ja JTF-valtuuksista jakamatta -> jako II 9/2023 ja jako III 11/2023
- Tuloksellisuuden tarkempi seuranta maakunnittain
- EURA2021-tietojärjestelmän hidastuminen nostaa riskitasoja ja aiheuttaa epävarmuutta
- EURAn tilanne monen asian summa: yritystukien, uusien kustannusmallien ja JTF-rahaston digitalisointi on vienyt odotettua enemmän aikaa
- Hallintoviranomaisen ohjaus- ja valvontakäynnit maakuntaliittoihin/ELY-keskuksiin aloitettu, tarkastusviranomaisen aloittaa järjestelmätarkastukset syksyllä